


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Кафедра «Фінанси, облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри, к.е.н., доцент

 Іван ДЕМЧЕНКО
"01" вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економічний аналіз»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності
071 «Облік і оподаткування» за ОПП Облік і оподаткування
(на основі повної загальної середньої освіти та
ОКР «Молодший спеціаліст»)
факультет економіки та бізнесу

2021 – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічний аналіз» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за ОПП Облік і оподаткування(на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Молодший спеціаліст»). – Мелітополь, ТДАТУ. 11 с.

Розробник: Катерина ІЛЛЯШЕНКО, к.е.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Фінанси, облік і оподаткування»

Протокол від «01» вересня 2021 року № 1

В.о. завідувача кафедри фінансів, обліку і оподаткування

к.е.н., доц.  Іван ДЕМЧЕНКО

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за ОПП Облік і оподаткування (на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Молодший спеціаліст»)

Протокол від «2» вересня 2021 року № 1

Голова, доц.  Анна КОСТЯКОВА

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 8	Галузь знань: <u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 240 годин	Спеціальність: <u>071 «Облік і оподаткування»</u> (шифр і назва)	Курс	Семестр
Змістових модулів - 2		3 курс / 1С	5 / 1-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять - 8 год. самостійна робота студента –13,8 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	22 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	66 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	152 год.
		Форма контролю: екзамен	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – формування системи знань з методики аналізу у процесі виробничої та господарської діяльності підприємств.

Завдання курсу - набуття студентами знань щодо аналізу результатів діяльності підприємств, впливу внутрішніх та зовнішніх факторів на результативність господарської діяльності та пошук резервів підвищення ефективності функціонування підприємства.

Предмет курсу - інформація про фінансовий стан підприємства та результати його діяльності, що підлягає аналізу.

Освітня компонента забезпечує набуття здобувачами ВО:

- *Загальних компетентностей:*

ФК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

- *Програмних результатів навчання:*

РН04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

РН06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

РН09. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств.

РН19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

РН21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави

РН24. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.

- *softskills* показувати навички самостійної роботи, чесність та відповідальність за точність та об'єктивність результатів аналізу

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Аналіз виробництва продукції (надання послуг)

Тема 1. Теоретичні основи аналізу господарської діяльності. [1, с.11-44; 2, с. 9-38; 4, с.5-18; 5, с.9-26; 6, с. 9-28; 9, с. 3-9; 11, с. 10-40; 12, с. 13-20].

Аналіз діяльності підприємства в системі управління. Поняття аналізу господарської діяльності: предмет, об'єкт, функції, роль та задачі. Принципи проведення аналізу господарської діяльності. Взаємозв'язок управлінських рішень та аналізу господарської діяльності. Технологія прийняття управлінських рішень за результатами аналізу господарської діяльності. Види аналізу діяльності суб'єктів господарювання. Історія і перспективи розвитку аналізу господарської діяльності. Взаємозв'язок аналізу діяльності суб'єктів господарювання з іншими дисциплінами. Класифікація та взаємозв'язок видів аналізу господарської діяльності. Характеристика основних видів аналізу. Значення окремих видів аналізу господарської діяльності в управлінні підприємством.

Тема 2. Організація проведення аналізу господарської діяльності. [1, с.45-88; 2, с. 109-161; 3, с. 29-82; 4, с.19-41; 5, с.27-78; 6, с. 230-269; 8, с. 8-102; 9, с. 9-14; 10, с. 5-40; 11, с. 41-78, с.90-98; 12, с.21-37].

Організація аналітичної роботи на підприємстві. Етапи проведення аналізу господарської діяльності на підприємстві. Система економічної інформації, її особливості. Сутність процесу забезпечення аналізу господарської діяльності інформацією і вимоги до неї. Класифікація інформаційного забезпечення аналізу господарської діяльності. Характеристика основних джерел інформаційного забезпечення аналізу господарської діяльності.

Тема 3. Аналіз виробництва продукції, робіт та послуг[8, с. 4-12; 10, с. 33-47, 14, с. 33-208].

Особливості функціонування форм господарювання. Економічні особливості розміщення виробничого потенціалу. Аналіз розмірів підприємства та його організаційної структури. Аналіз спеціалізації і концентрації виробництва. Аналіз ефективності діяльності товаровиробників. Економіко-технологічні особливості виробництва продукції (надання послуг).

Тема 4. Аналіз витрат на виробництво та собівартості продукції (послуг) [1, 204-228; 2, с. 93-104; 3, с. 80-92; 4, 42-73; 5, 215-246; 6, с. 230-269; 8, с. 203-222; 9, с. 440-467; 10, с. 219-230, с. 156-171; 11, с. 181-214]

Показники, джерела і завдання аналізу. Загальна оцінка собівартості продукції. Аналіз собівартості продукції за видами діяльності. Аналіз адміністративних витрат.

Тема 5. Аналіз реалізації послуг та маркетингової діяльності підприємства [8, с. 12-64; 10, с. 115-183]

Показники, джерела і завдання аналізу загального обсягу валової продукції (суми наданих послуг). Аналіз виконання виробничої програми. Аналіз процесу реалізації готової продукції (надання послуг). Аналіз процесу розрахунків. Оцінка виконання договірних зобов'язань з постачання готової продукції (надання послуг). Можливості оптимізації бізнес-процесів підприємства.

Змістовий модуль 2. Аналіз використання ресурсів

Тема 6. Аналіз внутрішнього середовища підприємств [1, с. 107-113; 2, с. 122-137; 3, с. 93-107; 4, с. 78-103; 5, с. 121-149; 6, с. 122-156; 8, с. 47-61; 68-78; 116-143; 9, с. 376-422; 10, с. 79-114; 11, с. 172-188; 11, с. 132-161]

Оцінка діючої стратегії. Аналіз використання потенціалу підприємств різних видів бізнесу. Порівняльний аналіз конкурентних переваг. Виявлення слабких і сильних сторін підприємства. Визначення стратегічних проблем (завдань).

Тема 7. Аналіз ефективності використання виробничих ресурсів [1, с. 98-107, 198-204; 2, 104-122, 137-147; 3, 107-120; 4, с. 104-131; 5, с. 189-214; 153-211; 6, 159-227; 202-229; 8, 79-115; 357-375; 9, с. 331-375; 10, с. 62-78; 11, с. 189-214, 203-214; 229-245; 12, с. 92-131, 162-180; 13, с. 183-197]

Особливості аналізу використання основних засобів. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами, аналіз їх використання. Аналіз стану та використання виробничих запасів. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів.

Тема 8. Аналіз трудових ресурсів [2, с. 148-166; 5, с. 251-275; 6, с. 272-303; 8, 144-192; 9, с. 468-501; 10, с. 192-218; 11, с. 215-227; 11, с. 215-238]

Загальна оцінка використання трудових ресурсів господарства. Аналіз продуктивності праці в галузях господарства. Аналіз використання коштів на оплату праці.

Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства [1, с. 160-175; 3, 60-79; 3, с. 121-143; 4, с. 138-193; 5, с. 355-395; 6, 385-445; 8, с. 193-248; 11, 244-276]

Формування та аналіз доходів господарства. Аналіз прибутку від основної діяльності. Аналіз рентабельності виробництва продукції (надання послуг). Завдання аналізу фінансових результатів. аналіз складу загальних доходів і прибутку підприємства. Аналіз фінансових результатів від операційної діяльності. Аналіз реалізаційних цін на продукцію. Аналіз позареалізаційних доходів і витрат. Аналіз рентабельності витрат. Аналіз розподілу прибутку.

Тема 10. Аналіз фінансового стану підприємства [1, с. 113-118; 143-159, 175-183; 2, с. 166-214; 3, с. 30-59; 4, с. 201-238; 5, 281-348; 6, с. 306-381; 7, 114-333; 8, 272-344; 9, 502-658; 10, с. 231-264; 11, С. 87-155; 11, 277-235]

Зміст і завдання аналізу фінансового стану підприємства. Бухгалтерський баланс активів підприємства та джерел їх формування. Аналіз джерел формування капіталу. Аналіз необоротних активів і основних засобів. Аналіз оборотних активів. Аналіз рентабельності активів підприємства. Аналіз фінансової стабільності підприємства. Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства. Аналіз інвестиційної та інноваційної діяльності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість годин				балів
			лк	пр.	лр.	СРС	
			4	5	6	7	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Аналіз виробництва продукції (надання послуг)							
1	Лекція 1	Теоретичні основи аналізу господарської діяльності	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Теоретичні основи АГД. Формування баз даних	-	4	-	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	10	2
2,3	Лекція 2	Організація проведення аналізу господарської діяльності	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 2	Організація проведення аналізу господарської діяльності	-	8	-	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	10	2
4	Лекція 3	Аналіз виробництва продукції, робіт та послуг	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 3	Аналіз виробництва продукції, робіт та послуг	-	8	-	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	10	2
5	Лекція 4	Аналіз витрат на виробництво та собівартості продукції (послуг)	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 4	Аналіз витрат на виробництво та собівартості продукції (послуг)	-	8	-	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	10	2
6	Лекція 5	Аналіз реалізації продукції та маркетингової діяльності підприємства	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 5	Аналіз реалізації продукції та маркетингової діяльності підприємства	-	6	-	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	10	2
7,8	Самостійна робота	Підготовка до ПМК I				26	
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовий модуль I					10
Всього за змістовий модуль 1 – 122 год.			12	34		76	35
Змістовний модуль 2. «Аналіз використання ресурсів»							
9	Лекція 6	Аналіз внутрішнього середовища підприємств	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 6	Аналіз внутрішнього середовища підприємств	-	6	-	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	10	2

1	2	3	4	5	6	7	8
10	Лекція 7	Аналіз трудових ресурсів	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 7	Аналіз трудових ресурсів	-	6	-	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	10	2
11	Лекція 8	Аналіз ефективності використання виробничих ресурсів	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 8	Аналіз ефективності використання виробничих ресурсів	-	6	-	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	10	2
12	Лекція 9	Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 9	Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	-	8	-	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	10	2
13	Лекція 10	Аналіз фінансового стану підприємства	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 10	Аналіз фінансового стану підприємства	-	6	-	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	10	2
14,15	Самостійна робота	Підготовка до ПМК II	-	-	-	26	-
	ПМК II	Підсумковий контроль за модуль II	-	-	-	-	10
Всього за змістовний модуль 2 – 118 год.			10	32		76	35
Екзамен							30
Всього з навчальної дисципліни – 240 год.			22	66		152	100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Поняття економічного аналізу, історія його становлення та розвитку.
2. Предмети, об'єкти та задачі науки.
3. Види економічного аналізу господарської діяльності.
4. Зв'язок аналізу з іншими науками.
5. Системний підхід до аналізу господарської діяльності.
6. Фактори, що впливають на результати діяльності підприємства.
7. Організація аналітичної роботи.
8. Оформлення результатів аналізу.
9. Аналіз природних умов господарювання та розташування підприємства
10. Аналіз розмірів підприємства та його організаційної структури
11. Аналіз спеціалізації підприємства
12. Аналіз сучасних технологій виробництва продукції
13. Аналіз виробництва продукції.
14. Показники, джерела і завдання аналізу

15. Аналіз загального обсягу валової і товарної продукції
16. Аналіз виконання виробничої програми господарства
17. Аналіз виробничої програми
18. Аналіз плану надання послуг
19. Аналіз заходів та оперативний аналіз
20. Аналіз технології виробництва (технологічна карта)
21. Аналіз виконання плану та порівняння з фактом
22. Оперативний аналіз виробничої програми
23. Аналіз галузевої структури господарства
24. Аналіз продуктивності господарства
25. Аналіз внутрішнього середовища підприємств
26. Сутність і види грошових потоків та завдання їх аналізу.
27. Аналіз динаміки обсягу грошового потоку та його структури.
28. Оцінка збалансованості та ефективності грошового потоку.
29. Аналіз ефективності використання капіталу.
30. Аналіз рентабельності виробництва продукції
31. Показники, джерела і завдання аналізу
32. Загальна оцінка собівартості продукції
33. Аналіз собівартості продукції по видах
34. Аналіз адміністративних витрат
35. Резерви зниження собівартості продукції

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

1. Загальна оцінка використання трудових ресурсів господарства
2. Аналіз продуктивності праці в галузях господарства
3. Аналіз використання коштів на оплату праці
4. Резерви поліпшення використання трудових ресурсів та фонду заробітної плат
5. Особливості аналізу використання основних засобів
6. Завдання і джерела аналізу використання оборотних активів.
7. Аналіз складу та структури оборотних активів та забезпеченості ними.
8. Аналіз стану запасів та готової продукції
9. Аналіз стану дебіторської заборгованості та залишків готівки
10. Аналіз ефективності використання оборотних активів
11. Резерви поліпшення використання оборотних активів.
12. Формування та аналіз доходів господарства
13. Аналіз прибутку від основної діяльності
14. Завдання аналізу фінансових результатів
15. Аналіз складу загальних доходів і прибутку підприємства
16. Аналіз фінансових результатів від операційної діяльності
17. Аналіз реалізаційних цін на продукцію
18. Аналіз позареалізаційних доходів і витрат
19. Аналіз рентабельності витрат

20. Аналіз розподілу прибутку
21. Поняття, значення і задачі аналізу фінансового стану підприємства.
22. Оцінка діючих стратегій підприємств
23. Оцінка ефективного фінансового важеля.
24. Аналіз і прогнозування можливого банкрутства підприємства.
25. Оцінка майнового стану і фінансової стійкості підприємства.
26. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості.
27. Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства.
28. Аналіз ділової активності підприємства.
29. Аналіз інвестиційної діяльності
30. Аналіз інноваційної діяльності
31. Шляхи оздоровлення фінансового стану підприємства.
32. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості.
33. Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства.
34. Аналіз ділової активності підприємства.
35. Шляхи оздоровлення фінансового стану підприємства.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник / За заг. ред. І.В.Сіменко, Т.Д.Косової. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 384с.
2. Антонюк О.П., Ступницька Т.М., Купріна Н.М. Економічний аналіз (практикум): Навчальний посібник: 2-ге вид., виправлене і доповнене. Львів: «Магнолія 2006», 2013. 326 с.
3. Багров В.П., Багрова І.В. Економічний аналіз: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 160 с.
4. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2009. 256 с.
5. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз: теорія і практика: Підручник/ За ред.. проф.. А.Г.Загороднього. Вид. 2-ге перероб. І доп. Львів: «Магнолія 2006», 2007. 440 с.
6. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз: теорія і практика: Підручник/ За ред.. проф.. А.Г.Загороднього. Вид. 3-ге перероб. І доп. К.: Знання, 2008. 487 с.
7. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз сільськогосподарських підприємств: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2005 365с.
8. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: 4-е изд., перераб. и доп. Минск.: ООО «Новое знание», 1999. 688 с.
9. Черниш С.С. Економічний аналіз: Навч. Посіб. К.: Центр учбової літератури, 2019. 310 с.
10. Шубіна С.В., Торяник Ж.І. Економічний аналіз: Практикум. К.: Знання, 2007. 230 с.

Допоміжна

1. Грабовецький Б.Є. Економічне прогнозування та планування: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 188 с.
2. Григорьев Ю.А. Анализ производственно-коммерческой деятельности предприятия. М.: «Книжный мир», 2002. 194 с.
3. Ілляшенко К.В. Роль інтелектуального аналізу даних у сучасному бухгалтерському обліку. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. № 6(74). С.219-226
4. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І. Методика і методологія економічного аналізу. – К.: Центр учбової літератури, 2008. 430с.
5. Сич Є.М., Пилипенко О.В., Стасишен М.С. Стратегічний аналіз: навч.-метод. посібн. – К.: Каравела, 2010. 304 с.
6. Царенко О.М. Економічний аналіз діяльності підприємств агропромислового комплексу: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. Суми: ВТД «Університетська освіта», 2006. 240 с.
7. Шпанковська Н.Г. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навч. посіб./Н.Г.Шпанковська, Г.О.Король, К.Ф.Ковальчук (та ін.); за ред. К.Ф.Ковальчука. К.: «Центр учбової літератури», 2012. 328 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітньо-інформаційний портал ТДАТУ <http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=2043>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри фінансів, обліку і оподаткування.
4. Internet:
<http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/> – Державна служба статистики
<https://land.gov.ua/> – Держгеокадастр
<http://www.minfin.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства фінансів України